

**МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО**
Педагогічний факультет
Кафедра початкової та дошкільної освіти

**Всеукраїнська науково-практична
конференція**

**«ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ НАСТУПНОСТІ
В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ДОШКІЛЬНОЇ
ТА ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ»**

**ЗБІРНИК ТЕЗ ЗА МАТЕРІАЛАМИ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

12 листопада 2024 р.

Миколаїв – 2024

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКА ОБЛАСНА ВІСЬКОВА АДМІНІСТРАЦІЯ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО
ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА КОЦЮБІНСЬКОГО
КРИВОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ХМЕЛЬНИЦЬКА ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ
КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ОГІЄНКА
ЖИТОМИРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
ДЗ «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ К. Д. УШІНСЬКОГО»
ЗАКАРПАТСЬКИЙ УГОРСЬКИЙ ІНСТИТУТ
ІМЕНІ ФЕРЕНЦА РАКОЦІ ІІ

**Всеукраїнська науково-практична
конференція**

**«ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ НАСТУПНОСТІ
В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ДОШКІЛЬНОЇ
ТА ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ»**

ЗБІРНИК ТЕЗ ЗА МАТЕРІАЛАМИ КОНФЕРЕНЦІЇ

12 листопада 2024 р.

*Рекомендовано до друку відповідно до ухвали вченої ради
педагогічного факультету Миколаївського національного університету
імені В. О. Сухомлинського
(протокол від 20 листопада 2024 р. № 4)*

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Якименко С. І. – докторка педагогічних наук, професорка, завідувачка кафедри початкової та дошкільної освіти.

Трифонов О. С. – докторка педагогічних наук, професорка, керівниця секції дошкільної освіти.

Філімонова Т. В. – кандидатка педагогічних наук, доцентка, доцентка кафедри початкової та дошкільної освіти.

Рецензенти:

О. А. Листопад, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри дошкільної педагогіки Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

О. Є. Олексюк, кандидатка педагогічних наук, доцентка, завідувачка кафедри психології, спеціальної освіти та здоров'я людини Миколаївського інституту розвитку людини Відкритого міжнародного університету розвитку людини «Україна»

Теоретико-методичні засади наступності в освітньому процесі дошкільної та початкової освіти: збірник тез за матеріалами Всеукраїнської науково-практичної конференції (12 листопада 2024 року, м. Миколаїв). Миколаїв: МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2024. 213 с. (Електронний збірник)

Збірник містить тези за матеріалами Всеукраїнської науково-практичної конференції «Теоретико-методичні засади наступності в освітньому процесі дошкільної та початкової освіти». У працях авторів висвітлено різні аспекти підготовки дітей передшкільного віку до навчання в умовах Нової української школи; питання реалізації принципу наступності дошкільної та початкової освіти у практиці роботи закладів освіти; проблеми щодо професійної підготовки фахівців дошкільної та початкової освіти в контексті ідей Нової української школи; психолого-педагогічного супроводу інклюзивного навчання старших дошкільників та учнів початкової школи.

Для здобувачів вищої освіти, учителів, вихователів, науково-педагогічних працівників.

Відповідальність за точність викладених у публікаціях фактів несуть автори.

Жданова Олександра Візуалізація дизайнерських концепцій у розробці комплексу навчальних плакатів для підготовки дітей до навчання в умовах нової української школи	48
Іслангірієва Анастасія Теоретико-методологічні засади формування професійного іміджу вчителя початкової школи	51
Кадирова Любов Художньо-продуктивна діяльність як засіб мовленнєвої підготовки старших дошкільників до навчання у школі	53
Карпенко Ангеліна Професійна підготовка майбутніх психологів до діяльності в екстремальних ситуаціях	56
Каськів Людмила Дотримання принципу наступності у формуванні працелюбності старших дошкільників та молодших школярів	58
Кисла Катерина Наступність між дошкільною і початковою ланками освіти у формуванні навичок письма	61
Кірюхіна Вікторія Підготовка майбутніх учителів до патріотичного виховання дітей	65
Кім Галина, Терещенко Ірина Можливості методів активного навчання у впровадженні українських народних традицій та обрядовості в систему національно-патріотичного виховання молодших школярів	67
Коваль Анастасія До проблеми збагачення словника дітей молодшої групи за текстами малих фольклорних жанрів	71
Колесник Наталія Використання цифрових технологій та штучного інтелекту в сучасному освітньому просторі	74
Констанжі Валентина Роль навчальної діяльності в розвитку саморегуляції молодших школярів	76
Костюченко Валерія Вплив кіберпанкової естетики на візуальне сприйняття: підготовка дітей до навчання в Новій українській школі	79
Красовська Ольга Відображення національної ідентичності в дизайні освітніх брендів і логотипів для підготовки дітей до навчання в новій українській школі	82
Кузмичова Катерина Індивідуальні особливості розвитку самоповаги молодших школярів	84

під час цього вихователь може допомагати дітям придумувати історії або сюжети, пов'язані з їхніми аплікаціями. Наприклад, після завершення роботи можна попросити дитину розповісти, де «живе» персонаж або «що відбувається» у створеній сцені. Під час занять діти знайомляться з новими поняттями, словами та термінами: «контур», «силует», «деталь», «композиція» в мовленні, що збагачує їх лексичний запас і допомагає в розвитку мовленнєвої компетентності. Проілюструємо прикладами завдань.

Отже, художньо-продуктивна діяльність збагачує уяву дітей старшого дошкільного віку, сприяє розвитку мовленнєвої компетентності й успішній підготовці до подальшого навчання у школі.

Ангеліна КАРПЕНКО,
здобувачка третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки
Науковий керівник: Наталія МИХАЛЬЧЕНКО,
к. психол. н., доцентка кафедри початкової та дошкільної освіти,
проректорка з науково-педагогічної роботи,
Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського

ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ ДО ДІЯЛЬНОСТІ В ЕКСТРЕМАЛЬНИХ СИТУАЦІЯХ

Проблема підготовки психологів до роботи в екстремальних умовах є надзвичайно актуальною в сучасному світі, де природні катаклізми, техногенні аварії, війни та соціальні кризи стають все більш частими явищами. Майбутні психологи повинні бути готові надавати ефективну психологічну допомогу дітям, які опинилися в складних життєвих ситуаціях. Збільшення кількості екстремальних ситуацій призводить до підвищеного попиту на кваліфікованих психологів. Така робота в екстремальних умовах вимагає особливих знань теорії, моделей, механізмів психології екстремальних ситуацій.

Вітчизняні і зарубіжні дослідники (Андрійчук І. П., Долінська Л. В., Левченко М. В., Чепелева П. В., Уманець Л. І., Вільям Ф. Ганонг, Вірна Ж. П., Варій М. Й., Галузинський В. М., Давидюк Н. М., Дубасенюк О. А., Козяр М. М., Нещадим М. І., Падалка О. С., Нісімчук А. С., Романенко О. В., Сірко Р. І. та інші) вивчали особливості педагогічного процесу професійної підготовки майбутніх психологів, який органічно поєднує в собі аспекти навчання, виховання і розвитку.

Система професійної підготовки майбутніх психологів має відповідати організаційним умовам, що забезпечують послідовність подачі дисциплін у навчальному процесі; змістовно-процесуальним умовам, що досягаються наступністю змісту форм і методів у здійсненні різних видів підготовки; гуманістичним, що формують загальнолюдські цінності, моральні норми, загальну культуру та національну самосвідомість; психологічним, що сприяє розвитку різних підструктур психіки, їх адаптивних підсистем; соціально-

психологічним, які створюють соціально-психологічний клімат у студентських групах, формують комунікативні вміння та навички, що сприятиме майбутньому фахівцю не тільки адаптуватися в екстремальних умовах, а також корегувати процес спілкування у наданні психологічної допомоги дітям.

Одним із основних елементів професійної підготовки практичних психологів є педагогічні технології. Але, як показує аналіз програм підготовки майбутніх психологів, існує проблема забезпечення новими технологіями, які мали б ухил не тільки у класичну психологію, але й у психіатрію, медицину та практичну роботу. Оскільки зв'язки між окремими елементами у структурі професійної підготовки розкривають взаємозалежність різних її видів, особливу увагу слід приділити їх доцільності та необхідності, зв'язкам між навчанням і розвитком, між методами, методиками і технологіями навчального процесу. Разом з тим технології підготовки майбутніх психологів для діяльності в екстремальних умовах на сьогодні розроблені ще не повністю. Зокрема не достатньо включені у навчальні програми психологічні аспекти фахової підготовки.

Виходячи з цього твердження, методика повинна враховувати: історію предмету; визначення пізнавального і виховного значення та завдань навчальної дисципліни, її місце у системі підготовки; наукове обґрунтування програм і підручників; методи і організаційні форми навчання; навчальне обладнання; вимоги до підготовки викладачів з певної дисципліни.

Організаційні форми навчання, тісно пов'язані з методами, технологіями, цілями, і змістом і засобами професійної підготовки: лекції та семінари, практичні заняття, рольові ігри, кейси, супервізії, практична робота. контрольні, індивідуальні та групові вправи, самостійна робота, різні види практик, стажування, експериментально-дослідницька діяльність.

У зв'язку з чим актуальними проблемами в системі підготовки майбутніх психологів є інтеграція знань про психологію екстремальних ситуацій в різні навчальні дисципліни, організація додаткових спеціалізованих курсів та тренінгів для поглиблення знань і навичок, надання можливості студентам отримати практичний досвід роботи в екстремальних умовах. У процесі психологічної підготовки майбутніх фахівців особливо важливим є формування у них емпатії та співчуття, стресостійкості та емоційної стійкості, відповідальності та надійності, готовності до саморозвитку та постійного навчання, адаптованості до психотравмуючих факторів діяльності, що може бути вирішене у результаті отримання психологічних знань і психоакцентованих методів навчання та навичок оволодіння способами управління своїми психічними станами.

Отже, підготовка майбутніх психологів до роботи в екстремальних ситуаціях є багатогранним процесом, який вимагає комплексного підходу. Забезпечення якісної підготовки фахівців цього профілю є важливим завданням для суспільства, оскільки від цього залежить ефективність надання психологічної допомоги дітям, які постраждали внаслідок екстремальних подій.

Список використаних джерел

1. Андрійчук, І. П. Формування позитивної Я-концепції особистості

майбутніх практичних психологів у процесі професійної підготовки : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. психол. наук : спец. 19.00.07 «Педагогічна та вікова психологія» / І. П. Андрійчук ; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. К., 2003. 20 с.

2.Козяр М. М. Екстремально-професійна підготовка до діяльності у надзвичайних ситуаціях: моногр. / М. М. Козяр; Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України, Львів. ін-т пожеж. безпеки МНС України.Л.: СПОЛОМ, 2004. 376 с.

3.Романенко О. В. Особистість та професійна діяльність практичного психолога ОВС: автореф. дис. ... канд. психол. наук: 19.00.06 / Романенко Оксана Володимирівна. Х., 2007. 22 с.

4.Сірко Р.І. Професійна підготовка майбутніх психологів оперативно-рятувальної служби до діяльності в екстремальних умовах: монографія / Сірко Роксолана Іванівна. Львів, «ГАЛИЧ-ПРЕС», 2017. 482 с.

*Людмила КАСЬКІВ,
здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності 012 Дошкільна освіта
Науковий керівник: Олександра ШИКИРИНСЬКА,
к. пед. н., доцентка, доцентка кафедри дошкільної освіти,
Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського*

ДОТРИМАННЯ ПРИНЦИПУ НАСТУПНОСТІ У ФОРМУВАННІ ПРАЦЕЛЮБНОСТІ СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ ТА МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

У сучасному світі формування працелюбності в дітей є важливим аспектом їхнього розвитку, що закладає основи для успішної соціалізації та навчання. Особливо важливою є наступність у навчанні та вихованні дітей в період переходу від дошкільного до молодшого шкільного віку.

Працелюбність визначається як позитивне ставлення до праці, здатність до самостійної роботи, відповідальність та ініціативність. У дошкільному та молодшому шкільному віці діти починають усвідомлювати значення праці, що закладає основи для їхньої подальшої навчальної діяльності.

Основні методи формування працелюбності дітей старшого дошкільного та молодшого шкільного віку охоплюють ігрові методи навчання, що імітують трудову діяльність (наприклад, ігри в «магазин», «лікарню», «перукарню»), що допомагають дітям зрозуміти важливість праці; створення ситуацій успіху під час виконання простих завдань (догляд за рослинами, приготування їжі) сприяє розвитку бажання працювати.

Ефективним прикладом для наслідування є батьки та педагоги. Адже діти щоденно спостерігають за процесами виконання тієї чи іншої роботи дорослими,